

Yttrande över remiss - Promemoria om Kommunalt ansvar för insamling och materialåtervinning av returpapper

Kommunstyrelsen ställer sig bakom det samlade remissvar som Avfall Sverige och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) lämnar till regeringen. Därutöver vill kommunen lyfta fram nedanstående frågor som särskilt viktiga.

Sammanfattning

Bollnäs kommun motsätter sig förslaget om avskaffande av producentansvar för returpapper. Det skulle innebära negativa ekonomiska konsekvenser för landets samtliga kommuner, privata hushåll och många verksamheter, samt motverka omställningen till en cirkulär ekonomi.

Grund för ställningstagandet

Förslaget urholkar det viktiga producentansvaret och principen om att förorenaren betalar. Kommunen ifrågasätter särskilt att den privatperson som inte väljer att spara en läst tidning skulle betraktas som förorenare i och med föreslagen förändring.

Förslaget motverkar förutom svensk miljölagstiftning, de nya nationella mål för cirkulär ekonomi som lades fram av regeringen under sommaren 2020. Vilka fler fraktioner kan framöver komma att undantas producentansvar och belasta kommunerna med kostnader för omhändertagande?

Om producentansvaret för returpapper avskaffas så yrkar Bollnäs kommun på att så få skall-krav som möjligt åläggs kommunerna, att producentansvaret för direktreklam kvarstår, samt att kommunerna endast ansvarar för returpapper från hushåll.

Kommunen vill särskilt framhålla vikten av och önskemål om samordning av insamling av förpackningar och returpapper med mat- och restavfall. Kan detta inte samordnas står Bollnäs kommun inför en ytterligare investering på runt 15 miljoner kronor för att kunna möta nya insamlingskrav på returpapper. Vidare försvårar det en såväl ekonomisk- som miljömässigt effektiv hantering om inte en samordning sker, då detta är beroende av

långtgående samarbete mellan kommuner och andra aktörer för att uppnå synergier.

Bollnäs kommun framhåller även att om producentansvaret för returpapper avskaffas, ska det utgå ett ekonomiskt stöd till kommunerna för uppbyggnad av infrastruktur, för insamling av returpapper samt att det ska finnas god beredskap för ekonomiskt stöd till kommuner på grund av långtgående konsekvenser kopplat till frågan efter Coronapandemin, samt eventuellt vikande marknadspriser på returpapper.

Allmänt

Utredningen har tagits fram under mycket kort tid och Bollnäs kommun saknar en djupgående analys av de ekonomiska konsekvenser de föreslagna ändringarna medför för kommunerna.

Utgångspunkten för regeringens utredning är att tidningsbranschen står under stor ekonomisk press. Förslaget innebär att kostnader för insamling och återvinning av returpapper överförs till kommunerna, vilket i slutändan drabbar medborgarna i form av en generell ökad avfallstaxa.

Det är viktigt ur ett demokratiskt perspektiv att säkerställa informationsfriheten, men det är helt fel väg att gå att lägga över en ökad kostnad för dagstidningar i pappersformat på landets kommuner. Förslaget i sin nuvarande form innebär en form av subventionerat stöd till näringsidkare bekostat av kommunerna.

Tidsperspektivet i ett eventuellt genomförande är till sist orealistiskt menar Bollnäs kommun. Ett eventuellt genomförande kräver lokala analyser och införande i ordinarie fleråriga processer för upphandling och budgetarbete.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Genomförande av förslaget riskerar att belasta flertalet av Sveriges kommuner och indirekt kommunernas invånare med stora kostnader. Endast en liten andel av Sveriges kommuner har idag egna system för omhändertagande av returpapper, exempelvis via fyrfackssystem.

KOMMUNSTYRELSEN

Marie Centerwall
Kommunstyrelsens ordförande

Helena Björkman
Kommunchef